

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมารับบริการฝากครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ด้านลักษณะประชากร สังคม เศรษฐกิจ ด้านการมารับบริการฝากครรภ์ ด้านการเข้าถึงบริการ และด้านความต้องการด้านสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านลักษณะประชากร สังคม เศรษฐกิจ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีอายุเฉลี่ย 18 ปี อาศัยอยู่ร่วมกับสามีโดยไม่จดทะเบียนสมรส ร้อยละ 90.7 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น อาชีพแม่บ้านส่วนสามีของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 2,001 ถึง 4,000 บาท สำหรับด้านการมารับบริการฝากครรภ์พบว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น มารับบริการฝากครรภ์ครั้งแรกมีอายุครรภ์อยู่ในช่วง 13 ถึง 24 สัปดาห์ ร้อยละ 52.3 ส่วนใหญ่รับรู้ว่าตั้งครรภ์เมื่ออายุครรภ์เฉลี่ย 8 สัปดาห์ บุคคลที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และเข้ารับบริการฝากครรภ์ได้แก่ บิดามารดา สามี และเพื่อน ส่วนด้านการเข้าถึงบริการ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นส่วนใหญ่มีความสะดวกและความพึงพอใจต่อการเข้าถึงบริการ ทั้งในเรื่องเกี่ยวกับการเดินทางมารับบริการ และการได้รับบริการต่าง ๆ แต่พบว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการฝากครรภ์ได้รับบริการให้ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับจิตใจ แหล่งที่อยู่อาศัย การเรียน แหล่งให้การช่วยเหลือ และครอบครัว เป็นจำนวนน้อย คือ ร้อยละ 2.7, 1.3, 1.3, 0.7 และ 0.7 ตามลำดับ ส่วนด้านการเข้าถึงบริการเรื่องการบริการจ่ายยาพบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเป็นผู้ที่ไม่มีสิทธิบัตรทางการแพทย์บาลสูงถึงร้อยละ 90.7 ในขณะที่กลุ่มที่มีสิทธิบัตรไม่ได้ใช้สิทธิบัตรเมื่อมารับบริการฝากครรภ์ด้วยเหตุผลว่า มารับบริการข้ามผ่านสถานบริการตามระบบการส่งต่อ อยู่ในวงจรถนอมการจัดทำบัตร และการจัดเตรียมเอกสารประกอบการใช้บัตรไม่ครบถ้วน ส่วนในเรื่องการยอมรับพบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นให้การยอมรับในระดับสูงต่อสถานที่ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และคุณภาพบริการฝากครรภ์เป็นจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 54.3, 90.1 และ 91.4 ตามลำดับ สำหรับด้านความต้องการด้านสุขภาพ พบว่าการมารับบริการฝากครรภ์เมื่อมีความผิดปกติเกิดขึ้นมีจำนวนร้อยละ 53.0 โดยความผิดปกติได้แก่ อาการอ่อนเพลีย รับประทานอาหารไม่ได้ คลื่นไส้ อาเจียน ร้อยละ 35.0, 27.5 และ 7.6 หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นทุกคนมีความต้องการบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันภาวะแทรกซ้อน และส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนด้านจิตใจในระดับสูงร้อยละ 57.6

ผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบประกันสุขภาพให้ครอบคลุมหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ปรับปรุงระบบการใช้บัตรสุขภาพเพื่อให้เกิดความสะดวก และปรับปรุงระบบการบริการฝากครรภ์ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เน้นให้บริการฝากครรภ์ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย สังคมและจิตใจ และการให้ข้อมูลหรือความรู้ในกลุ่มบุคคลใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและทารกในครรภ์

This descriptive research is to study the utilization in antenatal care services of teenage pregnancy at health promotion centre region 6, Khon Kaen province. The Structured interview was used to collect data which include the socioeconomic status, the antenatal care service utilization, the service accessibility and the health needs. The data were analyzed by the use of frequency, percentage, mean and standard deviation. The research findings were as follow.

In terms of the socioeconomic status, 90.7% of the pregnant teenagers, with eighteen years old in average, live without marriage registration with their husbands. Most of them finished secondary school and were housewives. Their husbands were workers earning 2,001 to 4,000 baht a month. About the antenatal care service, it was found that 52.3% of the pregnant teenagers came for the first service when they had 13-24 weeks of pregnancy. Most of them perceived that they had been pregnant after 8 weeks of their pregnancy. The suggestions about pregnancy and attending the antenatal care were given by parents, husbands and friends. About the service accessibility, most of the pregnant teenagers were facilitated and satisfied with both the transportation and the services. However, the findings show that the pregnant teenagers were given from the service, with low respective percentage of 2.7, 1.3, 1.3, 0.7 and 0.7 psychological counselling, household, education, help resource and family. About the accessibility of drug service, 90.7% of the teenagers had no medicare cards while those who had the cards did not use them when attending the services. They gave the reason that they came across the services through the referral system, the cards were being an the process, and they lacked some documents for the use of their cards. In term of the antenatal care service, they accepted, with high respective percentage of 54.3, 90.1 and 91.4 the place service personnel and the quality of the antenatal care service. For health needs, the results show that 53.0% of the pregnant teenagers with symptoms came for the services. The symptoms were fatigue (35.0%), anorexia, (27.5%), and vomiting (7.6%). All of the pregnant teenagers need health promotion and prevention of complications. Most of them received high level of psychological support (57.6%).

The findings seem to suggest the health care reform system cover the pregnant teenagers, medicare card system utilization be improved for the comfort, and the antenatal care service system be changed to meet the standard quality. Also the antenatal care service should cover the physical, social and psychological dimensions. Information or knowledge should be given to the close persons for the promotion of teenage pregnancy and neonate self care.